

POLSCY Laureaci Nagrody Nobla

Patroni Gimnazjum numer 4
w Jeleniej Górze

Trochę o samej Nagrodzie...

Nagroda Nobla to prestiżowe wyróżnienie przyznawane co roku za wybitne osiągnięcia naukowe. Zaszczytu tego mogą dostąpić najlepsi w dziedzinie fizyki, chemii, fizjologii i ekonomii. Przyznawane są także „Noble” literackie i pokojowe (za działania na rzecz ludzkości i dobra ogółu).

Alfred Nobel

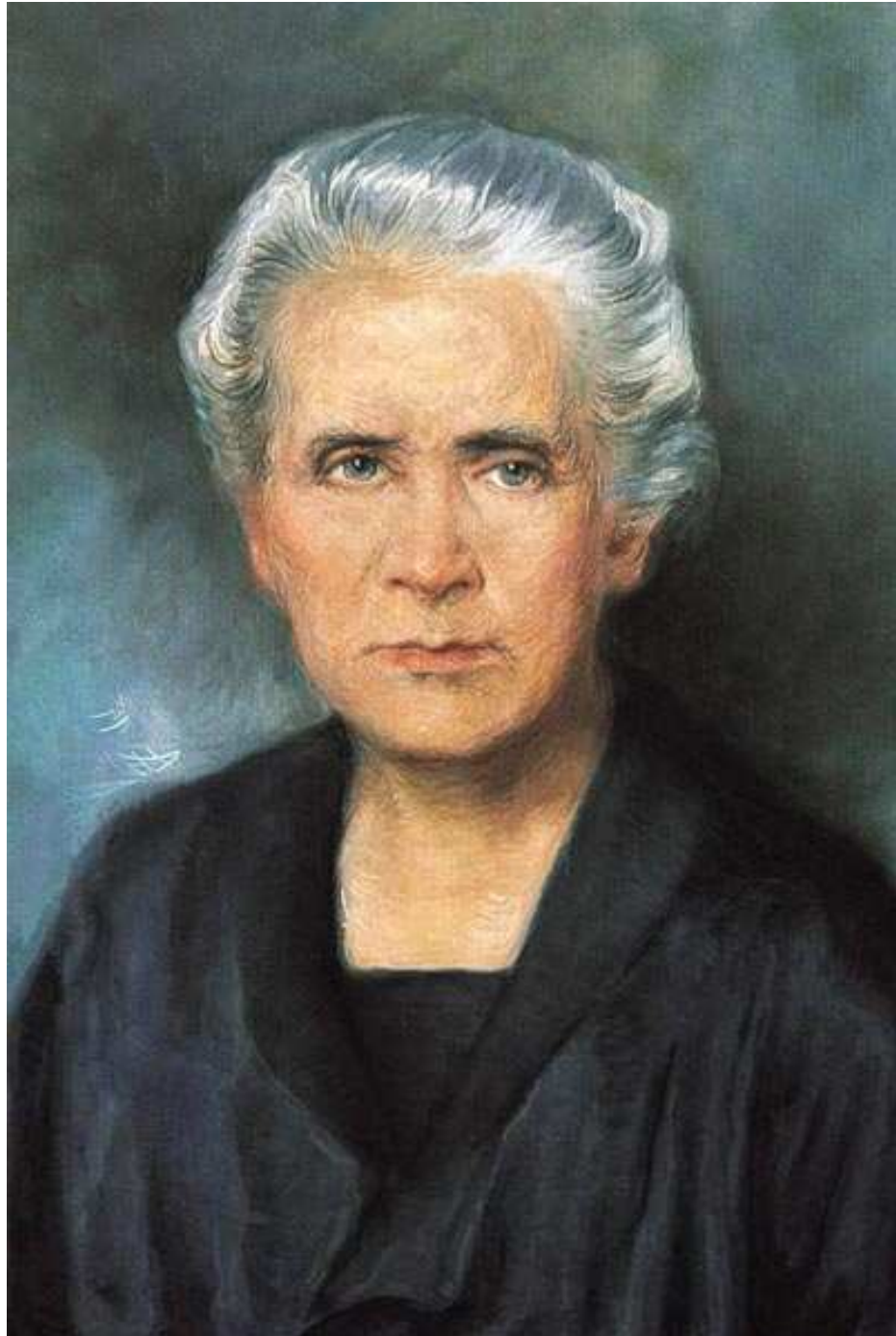
Sama Nagroda Nobla została ustanowiona ostatnią wolą fundatora- Alfreda Nobla, szwedzkiego przemysłowca i wynalazcy dynamitu. Pierwsza uroczystość wręczenia tej nagrody odbyła się w Królewskiej Akademii Muzycznej w Sztokholmie w 1901 roku.

Polscy Nobliści

Do najwybitniejszych Polaków, którzy zdobyli Nagrodę Nobla, zaliczają się:

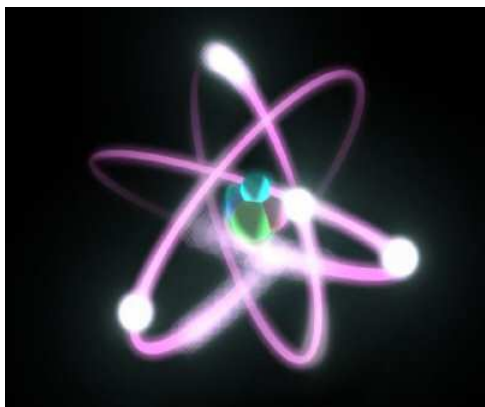
- Maria Skłodowska- Curie
- Wisława Szymborska
- Czesław Miłosz
- Władysław Reymont
- Józef Rotblat
- Henryk Sienkiewicz
- Lech Wałęsa

MARIA SKŁODOWSKA- CURIE
(1867- 1934)

Jedyna kobieta, która dwukrotnie zdobyła nagrodę Nobla.

Maria Skłodowska- Curie zajmowała się badaniami z zakresu fizyki i chemii. Pierwszy raz została nagrodzona Nagrodą Nobla z dziedziny fizyki, za opracowanie razem z mężem (Pierrem- Piotrem Curie) teorii promieniotwórczości w 1903 roku. Jej drugim sukcesem było zdobycie Nobla w 1911 roku za wydzielenie czystego radu.

Do największych osiągnięć Skłodowskiej- Curie należą:

- opracowanie teorii promieniotwórczości
- opracowanie technik rozdzielania izotopów promieniotwórczych
- odkrycie dwóch nowych pierwiastków: radu i polonu.
- pod jej osobistym kierunkiem prowadzono także pierwsze na świecie badania nad wykorzystaniem promieniotwórczości w leczeniu raka i chorób nowotworowych.

Maria Skłodowska- Curie jako pierwsza kobieta na świecie dostała się na wydział fizyki i chemii Sorbony i w 1903 roku otrzymała tytuł doktora fizyki. Wraz z mężem założyła własne laboratorium, doprowadziła do powstania Instytutu Radowego. Otworzyła także fundację, która pomagała w tworzeniu instytutów leczenia raka. Zmarła na białaczkę spowodowaną napromieniowaniem jej organizmu w czasie badań.

HENRYK SIENKIEWICZ
(1846- 1916)

Polski publicysta, powieściopisarz i nowelista.

Henryk Sienkiewicz zdobył Nagrodę Nobla za całokształt twórczości i jak powiedziało jury: „za wybitne osiągnięcia w dziedzinie eposu” oraz „rzadko spotykany geniusz, który wcielił w siebie ducha narodu”. Jest on do dziś chyba jednym z najbardziej znanych i cenionych pisarzy polskich.

Pierwszym utworem Sienkiewicza była powieść „Na marne”, następnie powstawały nowele:

„Humoreski z teki Worszytły” i opowiadania: „Sielanka”, „Stary sługa” oraz „Hania”. Swego czasu, przebywał on jako korespondent „Gazety Polskiej” w Ameryce Północnej. Dla tej gazety pisał listy pod pseudonimem Litwos, a po pewnym czasie zostały one zebrane w tomie „Listy z podróży do Ameryki”.

Oprócz tego, Henryk Sienkiewicz stworzył także dość znane powieści, które doczekały się ekranizacji:

- Trylogia, czyli: „Ogniem i mieczem”, „Potop” i „Pan Wołodyjowski”
- „Quo vadis”
- „Krzyżacy”
- „W pustyni i w puszczy”

Spod pióra Sienkiewicza „wyszło” także sporo nowel... Należą do nich między innymi:

- „Selim Mirza”
- „Szkice węglem”
- „Latarnik” (pisana w Ameryce)

WŁADYSŁAW REYMONT
(1867- 1925)

Obok Henryka Sienkiewicza, jeden z najbardziej szanowanych pisarzy polskich, którego dzieła do dziś znajdują się w kanonie lektur szkolnych.

Polski pisarz, prozaik i nowelista, jeden z głównych przedstawicieli realizmu z elementami naturalizmu w prozie Młodej Polski. Niewielką część jego twórczości stanowią wiersze. Władysław Reymont otrzymał w 1924 roku Literacką Nagrodę Nobla za wybitny epos (epopeję) narodowy pt. „Chłopi”.

Ciekawostką jest, że prawdziwe nazwisko Władysława brzmiało nie 'Reymont', a 'Rejment'. Pochodził on ze zdeklasowanej rodziny szlacheckiej i miał ośmioro rodzeństwa.

Zdecydowanie najlepszą pod względem artystycznym powieścią Reymonta są „Chłopi”. Z tą też powieścią najczęściej kojarzone jest jego nazwisko.

Twórczość Władysława jest jednak znacznie szersza i stanowi kilkanaście dzieł o różnej tematyce.

Są to m. in:

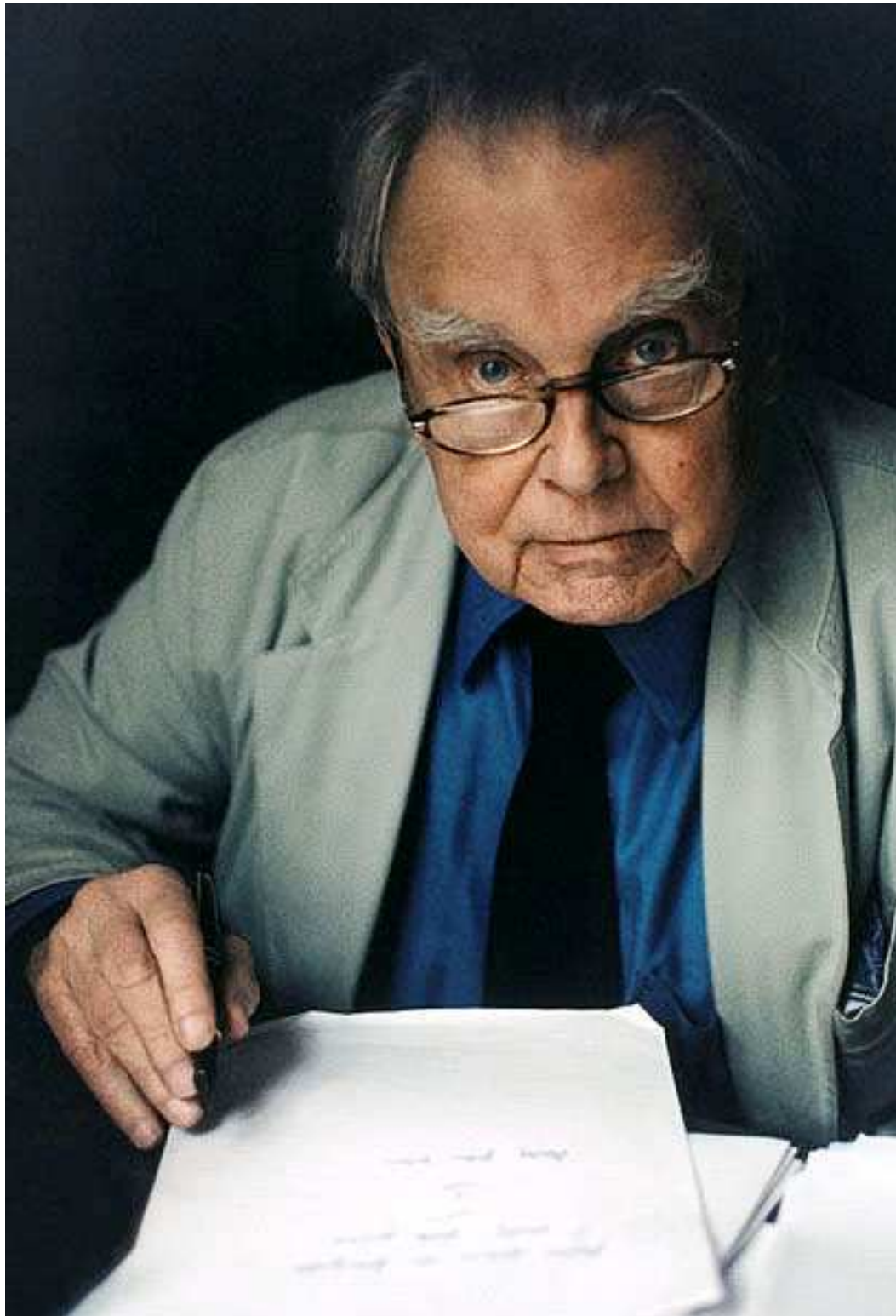
- „Ziemia obiecana”
- „Bunt”
- „Pielgrzymka do Jasnej Góry”
- „Komediantka”
- „Fermenty”
- „Marzyciel”
- „Wampir”
- „Rok 1794”

Powieści „Chłopi” i „Ziemia obiecana” były dwukrotnie ekranizowane.

CZESŁAW MIŁOSZ

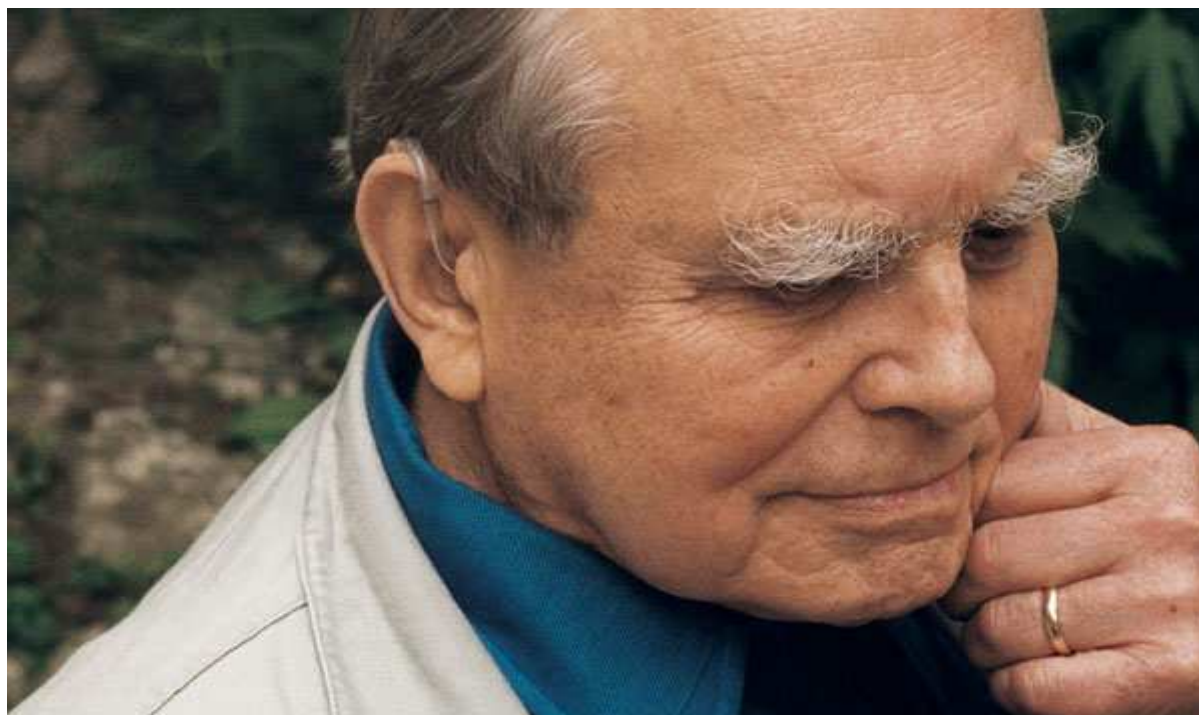
(1911- 2004)

Polski prawnik i dyplomata, poeta, prozaik, eseista, historyk literatury, tłumacz.

Czesław Miłosz otrzymał Nagrodę Nobla z literatury za całokształt twórczości. Był laureatem Neustadt International Prize for Literature, profesorem Uniwersytetu Kalifornijskiego w Berkeley i Uniwersytetu Harvardu.

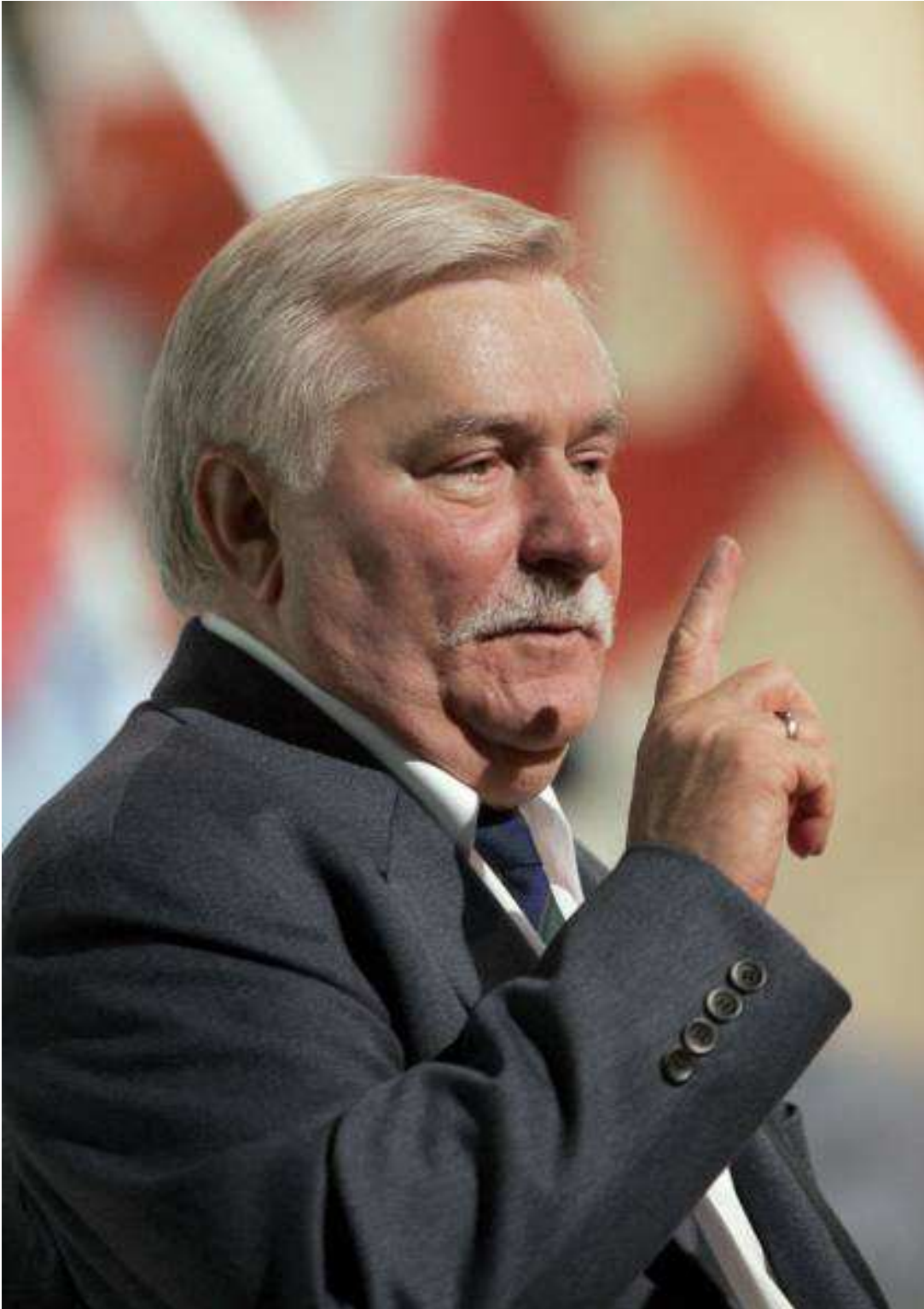
Był także członkiem Polskiej Akademii Umiejętności, Stowarzyszenia Pisarzy Polskich oraz kawalerem Orderu Orła Białego.

Twórczość Miłosza obejmuje przede wszystkim poematy. Oto tytuły tylko tych wybranych spośród opublikowanych:

- „Poemat o czasie zastygłym”
- „Trzy zimy”
- „Wiersze” (wydane pod pseudonimem Jan Syruć)
- „Ocalenie”
- „Traktat moralny”
- „Światło dzienne”
- „Gucio zaczarowany”
- „Miasto bez imienia. Poezje”
- „Gdzie wschodzi słońce i kędy zapada”
- „To”

LECH WAŁĘSA
(ur. 29.09.1943)

Polski polityk i działacz związkowy, z zawodu elektryk.
Współzałożyciel i pierwszy przewodniczący "Solidarności"

Lech Wałęsa jest chyba współcześnie jednym z najlepiej rozpoznawanych Polaków w Europie i na świecie.

W 1983 roku otrzymał pokojową Nagrodę Nobla za swoje zaangażowanie w proces odzyskiwania przez Polskę wolności od komunistycznego totalitaryzmu. Jego działania zapoczątkowały dekomunizację Europy.

Był jednym z organizatorów i przywódców strajku w Stoczni Gdańskiej w sierpniu 1980 roku.

W 1987 roku założył półlegalną Krajową Komisję Wykonawczą NSZZ „Solidarność”.

Dążyła ona do

legalizacji związku. Lech Wałęsa był też współtwórcą porozumień Okrągłego Stołu i niepisany przywódca tzw. społecznej części uczestników tych rozmów i oficjalnie jej koordynatorem.

W przeprowadzonych w dwóch turach w listopadzie i grudniu 1990 wyborach powszechnych wybrany został na Prezydenta RP. Sprawował urząd przez jedną kadencję. Został odznaczony Orderem Orła Białego, Krzyżem Wielkim Orderu Odrodzenia Polski oraz odznaczeniami podobnej rangi w Wielkiej Brytanii, Francji, Włoszech, Szwecji, Danii, Finlandii, Czechach, Estonii, Holandii, Niemczech i Norwegii. Oprócz tego otrzymał niezliczoną ilość medali, nagród i podziękowań. Lech Wałęsa do dziś prowadzi aktywne życie polityczne.

WISŁAWA SZYMBORSKA

(ur. 02.07.1923)

Druga polska kobieta, która jest laureatką nagrody Nobla.

Wisława Szymborska otrzymała Nagrodę Nobla z literatury w 1996 roku, „za poezję, która z ironiczną precyzją pozwala historycznemu i biologicznemu kontekstowi ukazać się we fragmentach ludzkiej rzeczywistości”. Jest to ważna osoba dla polskiej literatury, tworzy i pracuje jako poetka, eseistka, felietonistka, tłumacz i krytyk literacki. Należy do Stowarzyszenia Pisarzy Polskich i Polskiej Akademii Umiejętności.

Do najważniejszych dzieł Szymborskiej należą wiersze i poematy:

- „Dlatego żyjemy”
- „Wołanie do Yeti”
- „Sól”
- „Sto pociech” (utwory wybrane)
- „Wszelki wypadek”
- „Wielka liczba”
- „Ludzie na moście”
- „Lektury nadobowiązkowe” (utwory wybrane)
- „Utopia”
- „Rymowanki dla dużych dzieci” (utwory wybrane)

Bez wątpienia Noblistami są, byli i będą ludźmi wybitnymi i
wyjątkowymi. Ich grono cały czas się powiększa...
Może i Ty kiedyś będziesz wśród nich.?

Wykonanie:
Maja Kaczmarek
klasa II c